

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในวิถีชีวิตของประชาชน ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทับน้ำ อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) และอธิบายด้วยการพรรณนา ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความต้องการศึกษาเฉพาะกลุ่มผู้นำประชาชน ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลทับน้ำ กำนันและผู้ใหญ่บ้านตำบลทับน้ำและตำบลบ้านม้า และผู้แทนครัวเรือนในตำบลทับน้ำและตำบลบ้านม้า อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 21 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ กลุ่มผู้บริหาร จำนวน 2 คน กลุ่มกำนันและผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 9 คน และกลุ่มผู้แทนครัวเรือน จำนวน 4 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 15 คน วิธีการสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ นายกององค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน และรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน

2.2 กลุ่มกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ได้แก่ กำนันและผู้ใหญ่บ้านตำบลทับน้ำ 5 คน ตำบลบ้านม้า 4 คน

2.3 กลุ่มผู้แทนครัวเรือน ได้แก่ ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนพันธุ์ข้าว จำนวน 2 คน และประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกมันเทศ จำนวน 2 คน เนื่องจากวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่ยังเป็นแบบสังคมชนบท ประชาชนประกอบอาชีพเกษตรกรผู้ปลูกข้าว และปลูกมันเทศ ถึงกว่าร้อยละ 80 ผู้แทนครัวเรือนที่เป็นประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนพันธุ์ข้าวและประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกมันเทศจึงเป็นตัวแทนที่ดีที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. วิเคราะห์ขอบเขตการศึกษา และกำหนดกรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์
3. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาทั้งหมด สร้างเป็นแบบสัมภาษณ์
4. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไข ข้อคำถาม ให้ครอบคลุมรายละเอียดเนื้อหาทั้งหมด
5. นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุง แก้ไขและผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยการหาค่า IOC (Index of item-objective congruence)
6. ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิให้ถูกต้องเหมาะสม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์โดยสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สำหรับใช้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้ และใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) โดยแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
- ตอนที่ 2 ลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในวิถีชีวิตของประชาชนตำบลทับน้ำ/ตำบลบ้านม้า

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ได้แก่ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและการสังเกตเป็นการวิจัยภาคสนาม (Field research) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ทำการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ได้แก่ หนังสือ บทความ งานวิจัย วารสาร เอกสารเผยแพร่ และสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary research) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมแนวคิดและข้อมูลต่าง ๆ จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบในการศึกษา ออกแบบและกำหนดวิธีวิจัยภาคสนาม

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและคำตอบที่เป็นจริงครอบคลุมประเด็นคำถาม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยเก็บข้อมูลโดยใช้แบบ

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) ทำให้ผู้วิจัยได้พูดคุยอย่างละเอียดในหัวข้อเฉพาะที่ต้องการ ง่ายแก่การเข้าใจข้อมูลระหว่างกัน และผู้วิจัยสามารถสังเกตผู้ให้สัมภาษณ์ได้ว่ามีความจริงใจในการตอบคำถามหรือไม่

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาเพื่อประมวลความสอดคล้อง ความขัดแย้ง หรือตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในวิถีชีวิตของประชาชน โดยนำแนวคิดและทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่ได้อ้างถึงมาใช้เป็นเครื่องมือและองค์ความรู้ในการวิเคราะห์ข้อมูล